

Folketingets Europaudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

Besvarelse af spørgsmål 1 alm. del stillet af udvalget den 2. juni 2022 efter ønske fra Kim Valentin (V).

Spørgsmål:

Som opfølgning på Europaudvalgmødet den 25. maj 2022 vedr. forslaget til forordning om harmoniserede regler om fair adgang til og anvendelse af data bedes ministeren forklare nærmere, hvilke rettigheder man har, hvis man anvender en gratis tjeneste. Af det oversendte samlenotat fremgår det, at man har ret til at få adgang til den data man har genereret, når man ”ejer, lejer eller leaser en tjeneste”. Det fremgår dog ikke klart, hvilke rettigheder, der drejer sig om.

Svar:

I Kommissionens forslag til forordning om harmoniserede regler om fair adgang til og anvendelse af data lægges der op til, at alle brugere af produkter eller relaterede tjenester forbundet til ”Internet of Things” (IoT-produkter og – tjenester) får ret til at få adgang til og anvende data, der genereres af disse produkter eller tjenester, som brugeren ejer, lejer eller leaser. Der lægges ikke op til, at brugere af gratis tjenester får samme ret til at tilgå og anvende data, de genererer gennem et IoT-produkt eller relateret tjeneste.

Med et IoT-produkt forstås fysiske produkter, der ved hjælp af deres komponenter opnår, genererer eller indsamler data vedrørende deres ydeevne, anvendelse eller omgivelser, og som kan formidle disse data via internettet. F.eks. køretøjer, husholdningsudstyr, medicinsk udstyr, samt landbrugs- og industrimaskiner.

Produkter, der primært er beregnet til at vise eller afspille indhold eller til at optage og overføre indhold, bl.a. til brug for en onlinetjeneste, og som kræver menneskeligt input for at producere indhold, er ikke omfattet. F.eks. personlige computere, servere, tablets og smartphones og kameraer.

Med en relateret tjeneste forstås en digital tjeneste, herunder software, som er integreret i eller forbundet med et IoT-produkt på en sådan måde, at fraværet heraf ville forhindre produktet i at udføre en af sine funktioner.

Brugerne vil med forslaget få en række nye rettigheder. Først og fremmest får brugerne ret til at få adgang til og anvende data, der er genereret ved brug af et produkt eller en relateret tjeneste. Herunder indgår data, som brugeren bevidst har optaget, data, der genereres som et biprodukt af brugerens handlinger, og data, der er genereret uden handling fra brugerens side, fx mens produktet har været i standbytilstand. Brugeren kan få adgang til data i den form og det format, som de er genereret i af produktet, men ikke data, som er blevet behandlet efterfølgende. Disse data kan være værdifulde for brugeren, fx da de kan lette vedligeholdelse og reparation af produktet.

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Brugerens adgangsret til data medfører, at producenter og designere skal udforme IoT-produkterne på en måde, der gør dataene let tilgængelige. I tilfælde hvor brugerens direkte adgang til data ikke er mulig, skal brugeren have mulighed for at tilgå data gratis på baggrund af en simpel anmodning. Brugeren har derudover ret til at blive orienteret om, hvilke data der er tilgængelige, og hvordan der opnås adgang til dem.

Brugeren får ikke ret til at få sine ikke-persondata slettet hos dataindehaveren, som fx den registrerede har i forhold til persondata ifølge GDPR. Dog kan dataindehaveren kun anvende og dele brugerens data, hvis dette er aftalt med brugeren.

Brugeren får derudover en ret til at give tredjeparter såsom udbydere af eftersalgsservice, reparation mv., adgang til dataene. Brugeren har mulighed for selv at dele sine data med tredjepartsudbydere, eller for at få dataindehaveren til at give en tredjepartsudbyder adgang til sine data. I sidste tilfælde kan dataindehaveren opkræve godtgørelse af tredjepartsudbyderen, mens dataindehaveren aldrig kan opkræve godtgørelse fra brugeren selv.

I forslaget lægges der op til undtagelser til ovennævnte brugerrettigheder. For det første vil mikrovirksomheder og små virksomheder, der producerer IoT-produkter eller udbyder relaterede tjenester, ikke være omfattet af kravene i forslaget. Dermed bortfalder brugerens adgangsret til data, hvis brugeren har købt, lejet eller leaset et IoT-produkt og relateret tjeneste fra en lille- eller mikrovirksomhed.

For det andet kan brugeren ikke give adgang til data til virksomheder, der er blevet udpeget som gatekeepere i henhold til forslaget om en retsakt om digitale markeder (DMA). Udelukkelsen af gatekeepers kan stille det øvrige erhvervsliv bedre i konkurrencen overfor techgiganterne, som ikke får mulighed for at mobilisere store datamængder fra IoT-produkter og dermed skabe monopollignende tilstande i aflukkede datamiljøer.

Endelig lægges der op til, at kravene til producenter af IoT-produkter og dataindehavere af IoT-data er omfattet af forordningsforslaget, hvis de udbyder tjenester i EU eller stiller data til rådighed i EU.

Med venlig hilsen

Simon Kollerup